

Arbeidstilsynet

VÅR DATO
06.03.2017
DERES DATO

VÅR REFERANSE
2017/8675 103396/2017
DERES REFERANSE

1

VÅR SAKSBEHANDLER
Marius Gynnild tlf 40022624

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

HØRINGSINNSPILL TIL EUROPAKOMMISSJONENS FORSLAG TIL FORORDNING OG DIREKTIV OM EUROPEISK TJENESTEKORT

Vi viser til brev av 10.02.2017 fra Arbeids- og sosialdepartementet vedrørende høring av Europakommisjonens forslag til forordning og direktiv om europeisk tjenestekort.

Etter avtale med seniorrådgiver Sindre S. Reinholdt oversendes Arbeidstilsynets merknader til høringen i dag 06.03.2017.

Arbeidstilsynet oppfatter at det overordnede formålet med forslaget er å fremme økt konkurranse mellom tjenestetilbydere på tvers av landegrensene, og dermed bidra til en mer effektiv bruk av arbeidskraft på tvers av landegrensene. Dette skal i sin tur føre til økt valgfrihet for forbrukeren og dermed pressing av priser/lavere priser på de tjenester som tilbys.

Arbeidstilsynet vurderer at formålet med forslaget i seg selv kan bidra til økt sosial dumping ved at det legges til rette for at utenlandske arbeidstakere, gjennom større konkurranse, kan få vesentlig dårligere lønns og arbeidsvilkår enn norske arbeidstakere. I henhold til utsendingsdirektivet kan i tillegg utsendte arbeidstakere arbeide i Norge for den lønnen arbeidstakeren har i hjemlandet. Dette gjelder imidlertid ikke dersom det foreligger allmenngjort tariffavtale. Slik avtale foreligger riktignok for bygningsarbeidere.

På den annen side mener Arbeidstilsynet at et europeisk tjenestekort vil kunne legge til rette for en enklere tilgang til opplysninger, om blant annet kvalifikasjoner hos den enkelte tjenesteyter som ønske å tilby sine tjenester. Dette kan igjen gjøre at de krav som stilles til arbeidstaker fra en annen stat blir lettere å kontrollere og håndheve for vertslandet. Dette vil kunne bidra til å enklere påse at utenlandsk arbeidstaker oppfyller de krav som må være oppfylt for å kunne tilby tjenesteyting i det landet der tjenesteytingen skal foregå, herunder Norge.

Dette kan også bidra til besparelser både økonomisk og ressursmessig da søknadsprosessen alltid går via et kontaktpunkt via et kontaktpunkt i hjemstaten. Dette kontaktpunktet skal da ha lagt til rette for at nødvendig informasjon ligger elektronisk tilgjengelig for den såkalte vertsstaten, herunder Norge.

Likevel framgår det helt klart av forslaget at de administrative byrder, reguleringer og ordninger på tvers av landegrensene skal fjernes med en eventuell innføring av et slikt kort. Det legges opp til en effektiv ordning hvor et såkalt tjenestekort fylles ut og registreres digitalt via IMI.

Arbeidstilsynet mener at et europeisk tjenestekort kan få negative konsekvenser, særlig for kontroll og tilsynsarbeid. Prosessen i seg selv legger opp til å være en «forhåndsgodkjenning» av at søker av et europeisk tjenestekort, oppfyller gjeldende krav til vedkommende sin tjenesteyting i et annet land, da dette skal være verifisert av hjemstaten hvor tjenesteyter sendes

fra. En slik effektiv forenklet prosess kan derfor bidra til at eventuelle ulovligheter ikke blir avdekket da det nettopp vil foreligge en «forhåndsgodkjenning» og terskelen for kontroll og tilsyn blir høyere for de nasjonale kontrollmyndigheter.

I tillegg er det særlig alvorlig dersom et slikt forslag skal bidra til å sette til side arbeidsmiljøloven med forskrifter og de arbeidstakerrettigheter som er nedfelt i kollektive avtaler (og jf. den individuelle og kollektive arbeidsretten), forhandlet fram gjennom de ulike fagforeninger.

Av forslaget framgår det ikke klart hvorvidt et eventuelt europeisk tjenestekort skal erstatte de krav som framgår av nasjonal lovgivning, som for eksempel annet de kompetansekrav som er hjemlet i arbeidsmiljøloven med forskrifter, eller krav til HMS-kort.

Arbeidstilsynet mener det må komme klarere fram hvorvidt et europeisk tjenestekort nå, eller i realiteten på sikt, er ment å skulle erstatte de krav som allerede følger av nasjonal lovgivning, herunder de krav som følger av arbeidsmiljøloven med forskrifter, eksempelvis kravet til HMS-kort på byggeplass.

Videre er det uklart hvorvidt det i tjenestekortet skal kreves opplysninger i henhold til bestemmelsene i arbeidsmiljøloven med forskrifter, herunder om lønn, ordning om bedriftshelsetjeneste, arbeidsavtaler, hvilket tilknytningsforhold tjenesteyter har (arbeidsgiver/arbeidstaker) med mere, særlig dersom det er snakk om sekundær etablering og ikke midlertidig tjenesteyting, og hvilke krav den enkelte medlemsstat, herunder Norge, kan stille dersom opplysninger som kreves etter norsk rett ikke er med i det europeiske tjenestekortet.

Det framgår at nasjonalstatene beholder sin rett til å stille krav til tjenesteyter begrunnet i de allmenne hensyn som følger av tjenstedirektivet og annen EU-rett. Det sies imidlertid ikke noe klart om hvordan den enkelte stats lovgivning eventuelt skal harmoniseres opp imot en eventuell ny forordning om europeiske tjenestekort, om en forordning/direktiv eventuelt skal overstyre nasjonal lovgivning i den enkelte medlemsstat dersom en tjenesteyter velger å ha et slikt tjenestekort eller ikke, og-/eller hvorvidt medlemsstaten/vertslandet kan stille krav og-/eller restriksjoner dersom det allerede foreligger et europeisk tjenestekort.

Videre må det stilles spørsmål ved om vertsstaten kan kreve utfyllende eller historisk informasjon ut over det som finnes i tjenestekortet i IMI. Arbeidstilsynet mener det må presiseres at det fra Norges side ikke er akseptabelt at Norge som vertsstat ikke kan kreve informasjon om lønn og arbeidsforhold, selv om slik informasjon ikke er kreves av hjemstaten for å utstede tjenestekort. Dersom dette ikke vil være mulig vil Arbeidstilsynets mulighet for å føre reell kontroll med arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår vanskeliggjøres betraktelig. Videre ønsker vi å påpeke at tjenestekortene ikke kan være tilstrekkelig til å oppfylle forskrift om informasjons -og påseplikt og innsynsrett, og forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter.

Med hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Gry Singaas
avdelingsdirektør, Lov og regelverk
(sign.)

Marius Gynnild
rådgiver, Lov og regelverk
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.

Kopi til:
Sindre S. Reinholdt